

FEYHAMAN DURAN'IN RESİMLERİNDE KÜLTÜR DÜNYAMIZDAN TANIDIK YÜZLER

The Familiar Faces From Our Cultural World In The Paintings Of Feyhaman Duran

Dr.Öğr.Üyesi Burcu PEHLİVAN

Beykent Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarımı Bölümü, burcupehlivan@beykent.edu.tr, İstanbul/Türkiye
ORCID: 0000-0003-0858-0815

Cite As: Pehlivan, B. (2021). "Feyhaman Duran'ın Resimlerinde Kültür Dünyamızdan Tanıdık Yüzler", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(44): 940-957.

ÖZET

Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinin ilk porte ressamlarından olan Feyhaman Duran, "1914/Çallı Kuşağı" ressamları ya da "Türk Empresyonistleri" olarak anılan grup içerisinde yer almaktadır. Sanat yaşamı boyunca ağırlıklı olarak portre türünde eserler üreten Feyhaman Duran, 1914 Kuşağı'ndaki diğer sanatçılar gibi, akademik bir desen anlayışı ve empresyonistlerin renkçi tavrını bir araya getirerek eserlerini oluşturmuştur. Başta kendisi ve eşi'nin portreleri olmak üzere yakın çevresinden dostlarının, sanat dünyasından arkadaşlarının portrelerini çalışmıştır. Sipariş üzerine de yapmış olduğu çok sayıda portre çalışması olan Feyhaman Duran'ın, bu siparişlerinin bir kısmını meslek gruplarına göre sınıflandırılan portre dizileri oluşturur. Bu diziler içerisinde Osmanlı'nın son yılları ile Cumhuriyet'e geçiş sürecindeki Türkiye'nin; bilim, edebiyat ve eğitim alanlarında ilerlemesine ve modern dünyaya uyum sağlamasına öncülük eden, kültür dünyasındaki öncü isimlerin portrelerinin yer aldığı resim dizisi, Cumhuriyet dönemi kültür tarihinin bir haritası niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Feyhaman Duran, Portre, Kültür Dünyası, Türk Resim Sanatı

ABSTRACT

Feyhaman Duran, who is one of the first portrait painters in Early Republican period of Turkey, is included in the painting groups which are known as "1914/Çallı Generation" painters or "Turkish Impressionists". Feyhaman Duran, who produced mainly portraits throughout his art life, created his works by combining an academic understanding of pattern and the colorist attitude of impressionists, like other artists in the 1914 Generation. He worked on the portraits of his close circle of friends and his other friends from the art world, especially the portraits of himself and his wife. Some of these painting orders painted by Feyhaman Duran, who has many portrait works made to order, are portrait series classified according to the occupational groups. It is a cultural history map of the Republic Period in the process of transition between the last years of the Ottoman period and the Republic of Turkey in this portrait series, which is a series of paintings featuring portraits of pioneers in the cultural world who led the process to advance in the fields of science, literature and education and to harmonise with the modern world.

Key words: Feyhaman Duran, Portrait, Cultural World, Turkish Painting Art

1. GİRİŞ

1914 Kuşağı sanatçıları içerisinde yer alan Feyhaman Duran; manzara, natürlü ve portre gibi resim türlerinin hemen hepsinde eserler üretmiştir. Bununla birlikte resim alanındaki asıl çıkışı portre türündeki eserleri ile olmuştur. Feyhaman Duran'ın bu çalışmaları, Galatasaray Sultanisi'ndeki öğrencilik yıllarından başlayarak çevresi tarafından ilgi görmüş, portre alanındaki başarısı sayesinde bir sanat sever olan Abbas Halim Paşa (1866-1934)¹ ile tanışmıştır. Bu tanışma onun sanat eğitimi almak üzere Paris'e gitmesinin de yolunu açmıştır. Abbas Halim Paşa'nın desteği ile 1911'de Paris'e giden Feyhaman Duran orada İbrahim Çallı, H. Avni Lifij, Hikmet Onat, Ruhi Arel, Namık İsmail ve Nazmi Ziya Güran gibi İstanbul'dan resim eğitimi almaya gelen diğer öğrenciler ile tanışmıştır. Paris'de bulunduğu bu dönemde; Académie Julian ve Académie des Beaux-Arts'da aldığı akademik eğitim, sanat tarihindeki usta ressamların eserlerinde yaptığı reproduksiyon çalışmaları ve sanat müzelerinde gezip gördüğü eserler ile resim üslubunu şekillendirmiştir. Bu yıllarda çeşitli sanatçılardan, özellikle de Rembrandt'ın portre çalışmalarından reproduksiyonlar çalışmış Feyhaman Duran; "(...) Ressamların içinde en büyük artist olan Rubens'in emsali yok. Rubens siparişler haricinde Tizien'den kopyalar yapmış. Bir adam Tizien'den bir tablo yaparsa ressam olur; Rubens Tizien'den pek çok şey yapmış, çok süratli çalışmış." (İrepoğlu, 2017:20) sözleri ile büyük ressamların eserlerinden çalışmalar yapmanın önemi hakkında görüşlerini dile getirmiştir. O sıralarda I. Dünya Savaşı'nın başlaması nedeniyle Paris'deki eğitim sürecini yarım bırakmak zorunda kalan Feyhaman Duran, oradaki diğer öğrenciler ile birlikte 1914 yılında Paris'den, İstanbul'a dönmüştür. Bu dönüşü ile birlikte yaşamını resim yaparak sürdürmeye başlamış ve çalışmalarına ağırlıklı olarak portre türü ile devam etmiştir. "Çevresine her zaman bir ressamın araştırmacı,

¹Osmanlı Devlet adamı, Mısır prensi. Osmanlı Devleti'nde sadrazamlık yapmış Sait Halim Paşa'nın kardeşidir. Malta sürgünlerindedir. Sanatsever bir kişi olan Abbas Halim Paşa, hayatı boyunca pek çok sanatçıya maddi destek sağlamış; millî şair Mehmet Akif Ersoy'un yakın dostu ve hâmisidir. Heybeliada'nın kuzeybatı kesimindeki Abbas Halim Paşa Mahallesi, onun adını taşır. Paşa, burada "Abbas Paşa Köşkləri" denen köşkləri ve Beyoğlu'ndaki Mısır Apartmanı'nı yaptırmıştır

inceleyici gözüyle bakan Feyhaman Duran, Çağdaş Türk Resmi'nin gelişiminde, gerek empresyonizmden çıkış yapan, ancak kendi kişiliğini bulmuş üslubunu yansıttığı resimleriyle, özellikle de portreleriyle; gerekse yeni bir sanat ortamının oluşmasındaki katılımı ve atölyesinde yetiştirdiği sanatçılara olumlu katkılarıyla önem kazandı." (İrepoğlu, <http://www.antikalar.com>). Bir kısmını birebir modelden bakarak, diğer bir kısmını ise fotoğraflardan yararlanarak oluşturduğu portre resimleri, Duran'ın bir portre ressamı olarak ünlenmesini sağlamış ve dönemin siyaset, bilim, sanat ve kültür dünyasından önemli kişilerin portrelerini yaparak tarihe belge niteliğinde yapıtlar bırakmıştır. Bu yapıtları arasında yer alan Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü, Tevfik Fikret, Hasan Ali Yücel, Süheyl Ünver, İsmail Hakkı Altunbezer ve Sayife Ayla portreleri, Feyhaman Duran'ın Türkiye'nin kültür dünyasından portresini yaptığı isimlerden sadece birkaçıdır.

2. SANATSAL OLUŞUM VE GELİŞİM SÜRECİ

Feyhaman Duran 1886 da İstanbul, Kadıköy'de dünyaya geldi. Babası hattat ve şair Süleyman Hayri Bey, annesi Fatma hanımdır. Küçük yaşta önce babasını, sonra da annesini kaybeden Feyhaman Duran Hadikatü-l Maarif'te başladığı eğitimine, annesinin vasiyeti üzerine Galatasaray Sultanisi'nde devam etti. Bu dönemde kurşun kalem, tarama ucu ve pastel boya ile arkadaşlarının çok sayıda portresini yapan Feyhaman Duran'ın resim yeteneği, başta resim hocaları ressam Şevket Dağ ve Viçen Arslanyan olmak üzere, okuldaki diğer hocalarının da dikkatini çekti. Sultani'den mezun olduktan sonra kısa süre kâtiplik yapan Duran, daha sonra Galatasaray Sultanisi'nin o dönemki müdürü Tevfik Fikret tarafından güzel yazı hocalığı yapmak üzere göreve alındı.

Resim 1: Feyhaman Duran, Abbas Halim Paşa, 1917

Bu dönemde Mısırlı Abbas Halim Paşa'nın küçük kızının bir fotoğrafından bakarak, pastel boya tekniğinde portresini yaptı. Bu portreyi gören Abbas Halim Paşa, Feyhaman Duran'ın hiçbir eğitim almadan böyle başarılı bir portre yapmasını şaşkınlıkla karşıladı ve Duran'a diğer kızlarının da portrelerini yapması için sipariş verdi. Feyhaman Duran'ın yapmış olduğu tüm portreleri büyük bir beğeni ile takdir eden Abbas Halim Paşa (Resim 1), bir süre sonra ona burs vererek, resim eğitimi alması için Paris'e gönderdi. Feyhaman Duran Abbas Halim Paşa ile tanışmalarını ve Paris'e gönderilme sürecini şu sözleri ile anlatmaktadır;

"Galatasaray Lisesi'nde resim öğretmeniydim, bir gün tanıdığım bir hanımefendiye resmini yapmayı teklif ettim. Bana: 'ben yaşıyım ne olacak resmimi yapıp ta? Onun yerine şu küçük kız çocuğunun resmini yap!' diyerek çantasından küçük bir kız çocuğunun resmini çıkarıp verdi. Bu resmi bir portre haline getirdim. Çocuğu tanı mıyordum. Sonradan bunun Prens Abbas Halim Paşa'nın dördüncü kızları olduğunu öğrendim. Paşa, bu resim üzerine öteki beş kızının ve bazı tanıdıklarının daha resmini yaptırdı, takdirlerini kazandım, böylece kendileri tarafından ve bütün masraflarım karşılanarak Paris'e öğrenime gönderildim. Bu vesileyle hayatımda mutlu bir dönüm noktası olmuştur" (<https://edebiyatvesanatakademisi.com>).

Paris'de ilk önce Paris Güzel Sanatlar Akademisi'nde Paul Richet'nin yanında anatomi çalışan Feyhaman Duran, daha sonra Académie Julian'da, Jean-Paul Laurens ve Albert Laurens'in atölyelerinde eğitimini sürdürdü. Bir süre sonra da École des Beaux-Arts'ın sınavını kazandı ve resim eğitimine orada Cormon'un atölyesinde devam etti. Bu dönemde aldığı disiplinli akademik eğitim ve canlı modelden yaptığı figür etütleri ile birlikte, boş zamanlarında da sanat müzelerini ve resim galerilerini gezerek Paris sanat ortamını tanımaya çalıştı. Aynı yıllarda İstanbul'dan resim eğitimi için Paris'e giden diğer öğrenciler; İbrahim Çallı, H.Avni Lifij, Hikmet Onat, Ruhi Arel, Namık İsmail ve Nazmi Ziya Güran ile birlikte, o yıllarda etkinliğini yitirmeye başlayan ve almakta oldukları akademik eğitime ters düşen, İzlenimcilik/Empresyonizm sanat akımına ait resimler ilgisini çekti. Bu bağlamda, Empresyonist ressamların açık havada, gün ışığı altında, renkçi bir anlayışla oluşturdukları çalışmaların etkisi ile hep birlikte açık havada manzara resimleri yapmaya yöneldiler.

Feyhaman Duran ve arkadaşları, bu dönemden itibaren akademik çizim anlayışı ile Empresyonistlerin renkçi tavrını bir araya getirdikleri üslupla resimlerini oluşturmaya başladılar. Feyhaman Duran'ın "(...) güçlü deseni, en çok ilgisini çeken tür olan portrelerinde ön plana çıktı" (<http://www.antikalar.com/turk-resimde-bir-temel-tasi-feyhaman-duran>). Bu anlayışa bağlı olarak; özellikle model ve portre resimlerinde kurallara uygun disiplinli bir çizim, sıcak renklerden oluşan bir palet, belirgin fırça sürüşleri, ışık, ton ve hacim değerlerini dikkatli bir şekilde kullanarak resimlerini oluşturmaya başladı. Paris'ten İstanbul'a dönüşünden sonra, Galatasaray Sultanisi'ndeki görevine dönmeyerek hayatını resim yaparak sürdürmeye başladı. 1919 da, İnas(Kız) Sanayi-i Nefise Mektebi'nde, yurt dışına giden Mihri Müşfik hanımın yerine, usul-ü tersim öğretmeni olarak atandı. Bu dönemde, oradaki öğrencilerinden olan Güzin hanımla tanıştı ve 1922 de onunla evlendi.

Resim 2: Feyhaman Duran, Güzin Duran, 1946, Tüyb, 78x93 cm.

Evlilikleri süresince kendi portreleri ile birlikte, aynı mesleğe sahip olan eşi Güzin hanımın da çok sayıda portresini yaptı (Resim 2). "Portrelerinde benzetme kaygısıyla yetinmeyerek modelinin kişiliğini ve iç dünyasını yansıtmaya çalıştı" (İrepoğlu, <http://www.antikalar.com>). Aynı dönemde Türkiye'nin kültür tarihinde ve Cumhuriyet'in şekillenmesinde önemli rolleri olan birçok sanatçı, akademisyen, edebiyatçı, felsefeci, coğrafyacı, Türkolog gibi kültür insanının portrelerini yaptı. Bu portrelerde, portresi yapılan kişilerin bireysel özellikleri ile birlikte yaşadıkları dönemin atmosferini de yansıtmaya dikkat etti. Feyhaman Duran; "(...) Sanatına hem Batı'yı hem de gelenekseli bir arada yerleştirdi; çünkü ikisini aynı anda deneyimlemişti. Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet'e geçiş döneminin etkilerini tamamen içselleştirip dönemin ve sanat tarihimizin en çarpıcı işlerine imza atan sanatçılarımızdan biri oldu." (<https://www.hurriyet.com.tr/>).

2.1. Otoportre

Resme ilgisinin ortaya çıktığı Galatasaray Sultanisi'ndeki öğrencilik yıllarından itibaren portre çalışmalarına ağırlık veren Feyhaman Duran'ın o yıllarda çevresindeki arkadaş ve dostları ile birlikte kendi portresini de çalıştığı bilinmektedir. Sultani'deki aldığı resim eğitiminin yanında resim çalışmalarını da sürdüren Duran'ın 1910'da Abbas Halim Paşa ile tanışması, ona Paris'de sanat eğitimi alma fırsatını sunmuş ve 1911'de bu eğitimi için Paris'e gitmişti. Orada aldığı sanat eğitimi, gezip gördüğü güncel sanat sergileri ve müzeler onu dünya sanatı ile tanıştırmış ve resim konusundaki uzmanlığını geliştirmesine katkı sağlamıştı. Paris'deki eğitiminin ilk yılında yapmış olduğu otoportresinde, 25 yaşındaki genç ressam Feyhaman Duran'ın o günlerde içinde bulunduğu mutlu ve heyecanlı ruh halinin yansımaları görülmektedir (Resim 3). Bu portrede; "Genç bir ressam, kendi kendine bakışını resim yüzeyine sabitlerken, benzerlik kaygısının ötesinde bir ruhsal arayış hissettirir" (Antmen, 2017:40). Yıllardır hayalini kurduğu, ancak kendi ekonomik imkânları ile ulaşabilmesi mümkün olmayan Paris'te sanat eğitimi alma şansını elde edebilmiş olmanın üzerinde yarattığı heyecanla karışık mutluluk hissi, yabancı bir ortamda olmanın getirdiği tedirginlik duygusu, zamanını boşa harcamaması ve başarılı olması gereğinin sorumluluğunu taşıyan ciddi tavrı Duran'ın 1911 yılında yaptığı portresinde yüz ifadesine yansıyanlardır.

Feyhaman Duran, öğrencilik yıllarından başlayarak, resimdeki başarısının doruk noktalarına ulaştığı ustalık dönemine kadar otoportre çalışmalarında, öncelikle fiziki görünüşünü, sonrasında ise iç dünyasını ve hayata bakışını yansıtmıştır. Duran'ın "Gençlik dönemi portrelerinde yüz ifadesinin yanı sıra giysi, saç biçimi, aksesuar gibi ayrıntılara dikkat ettiği, olgunluk döneminde giderek portrenin özünü ön plana çıkarmak amacıyla ayrıntılardan arındığı görülür." (<http://www.antikalar.com/turk-resimde-bir-temel-tasi-feyhaman-duran>).

Resim 3: Feyhaman Duran, Otoportre, 1911

Resim 4: Rembrandt van Rijn, Otoportre, 1629

Resim 5: Feyhaman Duran, Otoportre, 1959, Duralit üzerine yağlıboya, 52x40 cm.

Resim 6: Rembrandt van Rijn, Otoportre, 1669

Feyhaman Duran'ın portre çalışmalarında; 17. Yüzyıl Hollanda Barok dönem resim sanatının önde gelen portre ressamlarından olan Rembrandt van Rijn'in, gençlik yıllarından başlayarak yaşamının sonuna kadar yapmış olduğu otoportrelerinin yol gösterici nitelik taşıdığı görülmektedir. "(...)Hayatının her döneminde kendi portresini yapan Rembrandt, tüm duygularını bu eserlerine yansıtmıştır. Hollanda tarihinin altın çağında yaşayan sanatçı, portrelerinde son derece özgün ve bağımsız çalışmış, çağının genel isteklerinin ve süsleme tarzının ötesine geçerek içtenlikli eserler üretmiştir" (Kısaoğulları, 2014:5). Psikolojik portrenin öncüsü olan Rembrandt'ın, yaşamının tüm dönemlerinde yapmış olduğu otoportrelerindeki yüz ifadeleri incelendiğinde; ilk gençlik yıllarındaki portrelerinde heyecan ve umut duygusu, ileri yaş dönemi portrelerinde ise deneyim ve olgunluk ifadesi bakışlarına yansımaktadır (Resim 4, 6).

Feyhaman Duran'ın 1959 yılında 73 yaşında yapmış olduğu bu portresinde de Rembrandt'ın gençlik döneminden, olgunluk dönemine kadar yapmış olduğu portrelerindeki benzer bir ifade değişimi gözlemlenmektedir (Resim 5). Bu bağlamda Feyhaman Duran'da Türk resim sanatında psikolojik portrenin öncüsü olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

2.2. Grup Portreleri

Feyhaman Duran'ın 1921 yılında yapmış olduğu "Ressamlar Grubu" isimli grup portresinde kendisi ile birlikte döneminin diğer önemli ressamlarını aynı kompozisyon kurgusu içerisinde bir arada resmetmiştir (Resim 7). Resimde yer alan isimler soldan sağa şu şekildedir: Sami Yetik, İbrahim Çallı, Feyhaman Duran, Şevket Dağ ve Hikmet Onat. 1921'de Türk Ressamlar Cemiyeti²'nin kuruluşunda yer alan beş ressamı bir arada gösterildiği bu resim, Cemiyet'in kuruluşunu belgeleyen bir anı niteliği de taşımaktadır. Sanat tarihçi akademisyen Ahu Antmen'de Feyhaman Duran'ın "Ressamlar Grubu" resmi için şu yorumda bulunmuştur:

"Türkiye'nin modernleşme süreci içinde Cumhuriyet Türkiye'sine de aktarılan bu zihniyete göre, 'ressam' kimliği bizim coğrafyamızda ilerlemenin bir neferidir... Feyhaman Duran'ın belki de en ünlü portre çalışması sayabileceğimiz Ressamlar Grubu'nda (1921) gözlemlenen ciddi atmosferde, belki de bu misyon duygusunun bir yansımasını bulabiliriz." (Antmen, 2017:41)

Sanat tarihindeki örnekler bakıldığında, 17. Yüzyıl Hollanda resim sanatındaki meslek loncalarına mensup üyelerin bir araya gelerek sipariş verdikleri grup portresi örneklerine çağrışım yapan bu resim, 1675 yılında, Hollanda resim sanatının ünlü portre ressamlarından olan Jan de Bray'ın resmetmiş olduğu "Aziz Luka.

² Osmanlı Ressamlar Cemiyeti, dönemin sanat ve sanatçı sorunlarına çözüm bulmak üzere Osmanlı Devleti'nde 1909-1919 yılları arasında faaliyet gösteren bağımsız bir ressam örgütüdür. Ülkede Sanayi-i Nefise Mektebi'nden sonra kurulmuş olan ikinci sanat kurumudur ve Türk ressamlarının kurduğu ilk örgüttür. "Osmanlı devletinde ressamlığın ilerlemesi ve Osmanlı ressamlarının geleceklerini temin doğrultusunda birleşmeleri" esasına dayanan Cemiyet, geniş halk kitlelerine resim sanatını ve sanatçıyı sevdirmeye mücadelesi vermiştir. Varlığı hukuken 1919'da sona eren örgütün faaliyetleri 1921'den itibaren *Türk Ressamlar Cemiyeti*; 1926'dan itibaren *Türk Sanayii Nefise Birliği* ve 1929'dan sonra *Güzel Sanatlar Birliği* adıyla devam etmiş ve böylece 1929 yılında Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği'nin kuruluşuna kadar ülkede tek ressam birliği olarak faaliyet göstermiştir.

Resim 7: Feyhaman Duran, Ressamlar Grubu, 1921 Tüyb, 133x162 cm.

Resim 8: Jan de Bray, St. Luka Loncası Yöneticileri, 1675, Tüyb, 130x184 cm.

Luka, sanatın ve sanatçıların koruyucu azizi olarak kabul edilmekte, bu bağlamda 17. Yüzyıl Hollanda'sında da Aziz Luka Loncası ressamlar loncası anlamına gelmektedir. “Bu lonca, ressamların meslek örgütüydü; başta genç sanatçıların yerleştirilmesinin gözetimi ve üyelerin dış rekabete karşı korunması olmak üzere çeşitli sorumlulukları vardı.” (Wuestman, 2012,:112). Jan de Bray'ın “Aziz Luka Loncası Yönetim Kurulu Üyeleri” resminde olduğu gibi, Feyhaman Duran'ın “Ressamlar Grubu” resmi de ressamların haklarını savunmak, sorunlarına çözüm bulmak ve sanatlarını geniş kitlelere ulaştırmak amacı ile kurulan “Türk Ressamlar Cemiyeti”nin kurucu üyelerini bir arada göstermektedir. Jan de Bray gibi Feyhaman Duran da, kendisi de aynı meslek grubundan ve aynı cemiyetin üyesi olduğu için, kompozisyon kurgusunda kendi portresine de yer vermiştir. Sıcak renklerden oluşan bir palet kullanıldığı görülen bu resimde, resmin sol başında yer alan Sami Yetik hariç, diğer figürlerin bakışlarını izleyiciye doğru yönelmiştir. Bununla birlikte kompozisyon kurgusunda Şevket Dağ, Hikmet Onat ve Feyhaman Duran'ın sol tarafa doğru olan pozları ile izleyicilerin bakışları resmin soluna doğru yönlendirilmekte, resmin sol tarafından yer alan Sami Yetik'in izleyiciye dönük ve İbrahim Çalli'nın sol tarafa doğru olan pozları ile de bakışların resimden çıkıp gitmesi engellenerek, yeniden sağ tarafa doğru yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Resimde yer alan Türk resim sanatının öncü isimlerinin izleyiciyi kavrayan bakışları, ciddi ve sorgulayıcı bir ifade taşımakta, onları izlenenden çok izleyen konumuna getirmektedir. Sanat tarihçi ve akademisyen Gül İrepoğlu'na göre Feyhaman Duran yapmış olduğu portrelerde;

“(…) kişinin canlılık ya da durgunluk, neşe ya da ciddiyet, hüzün, kararlılık, nezaket, kendine güven, sevgi gibi farklı özellikleri vurgulanır. Feyhaman, portrelerinde fotoğrafik görüntüyle yetinmiş bir ressam değildir, resmettiği kişinin kişiliğini ve iç dünyasını da bir ölçüde yapıtlarına yansıtabilmiş bir sanatçıdır. Feyhaman, resim yöntemini, “Gözle görülmeli, ruhla konulmalıdır” diyerek açıklar.” (İrepoğlu, 2017: 29)

Resim 9 : Feyhaman Duran, Prof.Dr. Ebülula Mardin, Tüyb., 66x56 cm.

Resim 10: Feyhaman Duran, Enteriyör (Üniversite Senatosunun Toplantısı), Tüyb, 45x70 cm.

Resim 11: Feyhaman Duran, Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir, Karton üzerine yağlıboya, 41,5x33,5 cm.

Bir diğer grup portresi resmi ise “Enteriyör (Üniversite Senatosunun Toplantısı)” isimli 45x70 cm. boyutlarındaki tuval üzerine yağlıboya tekniğindeki çalışmasıdır (Resim 10). Feyhaman Duran bu resimde İstanbul Üniversitesi'ndeki bir senato toplantısını konu alarak, öğretim üyelerini üzerlerindeki akademisyenlik cübbeleri ile büyük bir masanın etrafında konumlanmış olarak resmetmiştir.

Resmin sol ön planında koltukta oturur durumda olan ve yandan görünen iki figür ile arka planda ayakta duran figürün başka tuvalerde tek başlarına da çalışılmış olmalarına bakılarak, bu resmin, sonrasında yapılması planlanan büyük boyutlu bir grup portresinin eskiz niteliğindeki ön çalışması olduğu izlenimini oluşturmaktadır. (Resim 9, 11).

Feyhaman Duran'ın 1948 yılında yapmış olduğu "Hattat Rifat Efendi ve Ailesi" isimli çalışması, grup portresi çalışmalarına bir başka örnektir (Resim 13). Hattat Rifat Efendi (1857-1942)'nin ölümünden sonra gerçekleştirilen bu resimde Feyhaman Duran, Rifat Efendi'yi aile üyeleri ile birlikte ev ortamında, günlük uğraşları içerisinde resmetmiştir. Resmin sol tarafında yer alan Hattat Rifat Efendi oturduğu koltukta okumakta olduğu gazeteye dalmış olarak görünmektedir, onun hemen yanında torunları olduğu anlaşılan iki çocuk yerde oturmakta, arkada planda ise elinde meyve kâsesi taşımakta olan bir kadın figürü sol tarafa doğru ilerlerken görülmektedir.

Resim 12: Feyhaman Duran, Hattat Rifat Efendi ve Ailesi (Eskiz), Karton üzerine yağlıboya, 27x19 cm.

Resim 13: Feyhaman Duran, Hattat Rifat Efendi ve Ailesi, 1948, Çuval bezi üzerine yağlıboya, 154x105 cm.

Resim 14: Feyhaman Duran, Hattat Rifat Efendi ve Ailesi, 1913, Ahşap üzerine yağlıboya, 27x19 cm.

Resimdeki figürlerin her biri poz vermektense öte kendi dünyalarına dalmış durumdadırlar. "Duran'ın bu resmi, simgesel bir 'enteriyör' gibi, dışarıda olup bitene karşılık, iç dünyalarının bir resmi olarak yorumlanabilir. Bu yönüyle resim, kamusal ile özel arasındaki etkileşimlerin bir toplumdaki yaşam tarzlarını hangi yönleriyle ve ne kadar dönüştürebildiğini düşündürür." (Antmen, 2017:42). 154x105 cm. boyutlarında, tuval üzerine yağlıboya tekniğinde çalışılmış olduğu bu resim öncesinde Duran'ın, daha küçük boyutlarda karton ya da ahşap üzerine, ayrıntıya girmeden çalışmış olduğu eskiz niteliğindeki boya çalışmaları, bu resmin uzun bir gözlem ve kurgu sürecinden sonra oluşturulduğu izlenimi bırakmaktadır (Resim 12, 14).

2.3. Yakın Çevresindeki Kişilerin ve Sanatçı Dostlarının Portreleri

Feyhaman Duran, öğrencilik yıllarından başlayarak yakın çevresinden ve sanat camiasından arkadaş ve dostlarının portrelerini yapmıştır. Bu portrelerde portresi yapılan kişileri tanıyanın da getirdiği rahatlık ile onların fiziksel özelliklerinden öte, karakteristik özelliklerini ve yaşamdaki duruşlarını ifadelerine yansıtmıştır. Hızlı bir çalışma tarzı olan Duran, portresini yaptığı kişinin poz verdiği süre içerisinde hareketsiz durmasını isterdi. Sanat tarihçi Kaya Özsegin'e göre Feyhaman Duran;

"Sanatta rastlantının yerine inanmaz; işi rastlantıya bırakmaktan titizlikle kaçınır. Ona göre rastlantılar, kolay görüldüğü halde çizilmesi güç olan birer 'sehli mümteni'dir ancak. Portreye gelince, o başlı başına çözümü güç bir sorundur. Portrede bir 'kalıp', bir de anlam vardır; bunların ikisinin de bir arada bulunması gerekir. Feyhaman'ın portresini çizdiği kişileri, kendi çevresinden ve yakın dostları arasından seçmiş olması, bu bakımdan boşuna değildir. Biz onun portrelerinde, modelin fizik yapısını izlemekle kalmaz, o fiziğin gerisindeki kişisel anlamı da tuvale yansımış olarak buluruz. Çünkü nesneyi öğrenilen bilgilerle görmek yeterli değildir; duygusuyla birlikte kavramak gerekir." (<http://sanatokuma.blogspot.com/p/feyhaman-duran.html>)

Resim 15: Feyhaman Duran, Celaleddin Arif Bey Portresi, 1907, Tüyb.116,5x102 cm.

Resim 16: Feyhaman Duran, Dr. Âkil Muhtar'ın Portresi, 1916, Tüyb.73x92 cm.

Türk hukukçu, siyasetçi, devlet adamı ve yazar olan “Celaleddin Arif Bey'in Portresi” Feyhaman Duran'ın yakın çevresi ile birlikte devletteki yetkili kişileri ele aldığı portreleri arasında da ön plana çıkar (Resim 16). Resim sanatına ilgi duyan ve Avrupa'da çeşitli galerilerden resim satın alan Celaleddin Arif Bey(1875-1928), resme duyduğu bu ilgi sonucunda Feyhaman Duran ile dostluk kurmuş ve 1907 yılında ona bir portresini yaptırmıştır. Meclis-i Mebusan'ın son başkanı olan, İstanbul Barosu'nun kurucu üyeleri arasında yer alan ve TBMM 1. Döneminde Erzurum milletvekili seçilmiş olan Celaleddin Arif Bey, bu portrede başında fesi, elinde tuttuğu kırmızı kitabı ile yeşil bir koltukta oturur şekilde cepheden ve yarım boy olarak resmedilmiştir. Feyhaman Duran Celaleddin Arif Bey'in fiziksel ve karakteristik özelliklerine tüm ayrıntıları ile yer verdiği bu portreyi, Paris öncesi döneminde henüz yirmibir yaşındayken yapmıştır.

Paris dönüşü sonrasında yaşamını portre yaparak sürdüren Feyhaman Duran, bu dönemde Paris'e gitmesine destek veren Abbas Halim Paşa'yı sık sık ziyarete gidiyor, oradaki sanat sohbetlerine katılıyor ve bu vesile ile Paşa'nın çeşitli çevrelerden sanatsever dostları ile tanışıyordu. Doktor Âkil Muhtar ile olan dostluğu da Abbas Halim Paşa'nın evindeki katılmış olduğu bu sanat sohbetleri döneminde başlamıştı. Feyhaman Duran'ın sanat yaşamında önemli bir yeri olan “Dr. Âkil Muhtar'ın Portresi” o dönemde yapmış olduğu portrelerdendi. Güler yüzlü ve neşeli tavrı ile dikkat çeken Doktor Âkil Muhtar'ı laboratuvar ortamında gösteren bu portre, Osmanlı'nın son günlerini yaşadığı ortamdaki modern tıbbın varoluşunu simgelemektedir. Sağlam desen alt yapısı, Empresyonist anlayış etkisindeki ışık-gölge kullanımı, açık-koyu ton geçişlerindeki uyum ve Âkil Muhtar'ın pozitif kişiliğinin ustaca yansıtıldığı bu eser, Feyhaman Duran'ın sanat üslubunun bir özeti niteliğindedir. “Akil Muhtar'ın portresi, bir tıp doktorunu laboratuvar ortamında gösterirken, esas olarak mesleğine tutkuyla bağlı, motivasyonu yüksek bir insanı betimler.” (Antmen, 2017: 46) Duran bu çalışması ile birinci Galatasaray Sergisi'ne katılmış ve hükümet tarafından “zikr-i cemil”³ ödülü ile gümüş madalyaya layık görülmüştür.

Feyhaman Duran, İnas(Kız) Sanayi-i Nefise Mektebi'nde hocalık yaptığı dönemde tanıdığı öğrencisi Güzin Duran (1898-1981) ile 1922 deki evliliklerinden itibaren, evlilikleri süresince Güzin Duran'ın portrelerini yapmıştır (Resim 17, 18, 19).

Bu çalışmalar onun portredeki “(...) ustalığının adeta birer simgesidir. Sanatçının hem en sevdiği hem de en iyi tanıdığı kişi olan Güzin Hanım'ın portrelerinden, etkileyici bir canlılık yayılır.” (İrepoğlu, 2017:29). Feyhaman Duran'ın sipariş üzerine yaptığı portreler ile karşılaştırıldığında eşi Güzin Duran'ın portrelerinde benzetme kaygısı olmadan, rahat bir tavırla çalışmış olduğu gözlemlenmektedir. Tuval, kâğıt, ahşap, karton gibi yüzeylerin üzerine yağlıboya ya da pastel tekniğinde çalışılmış olan bu portrelerde, Güzin Duran'ın gençliğinden orta yaş dönemine kadar geçen süreç içerisindeki fiziksel değişimine karşın, ilk portresinden itibaren değişmeyen şey, eşine yönelen sevgi dolu bakışlarıdır.

Feyhaman Duran gibi Güzin Duran da resim öğretmenliği ile birlikte ressamlığını da ömrü boyunca sürdürmüştür. Yağlıboya ve suluboya tekniğinde çalıştığı manzara ve natürmort türündeki eserleri ve yazdığı hat levhaları ile çok sayıda eser üretmiştir.

³ Güzel zikir, övgü, güzelliği anma.

Resim 17: Feyhaman Duran, Güzin Duran'ın Portresi, 1935, Karton üzerine yağlıboya, 25x19,5 cm.

Resim 18: Feyhaman Duran, Güzin Duran'ın Portresi, 1921, Tuval üzerine pastel, 107x87 cm.

Resim 19: Feyhaman Duran, Güzin Duran'ın Portresi, 1941, Karton üzerine yağlıboya, 34x27 cm.

“Avrupa Konkuru’nu kazanan ama Feyhaman Duran’la evliliği nedeniyle bu fırsatı değerlendiremeyen sanatçı, Osmanlı’dan Cumhuriyet’e geçiş sürecinde toplumsal kültürün kadınların yaşam tercihleri üzerindeki etkilerini düşündürür. Öte yandan, Feyhaman Duran’la kurdukları içedönük ikili yaşamın temelinde sanat sevgisinin bulunduğu, iki ressamın, hep birliktelik içinde ürettiği yadsınamaz.

(...) Güzin Hanım “başarılı bir erkeğin arkasındaki kadın” mı, hak ettiği takdiri görememiş bir değer mi, evliliğinden mutlu muydu; bunları tam olarak bilmek zor. Anlaşılan o ki, “sanatçı” kimliğinin “sanatçı eşi” kimliği ile yarışması mümkün olmamış.” (<https://www.haberekspres.com.tr/duran-boch-ve-madonna-makale,5391.html>)

Resim 20: Feyhaman Duran, Ressam Hoca Ali Rıza'nın Portresi, 1925, yağlıboya

Resim 21: Feyhaman Duran, Ressam İbrahim Çallı'nın Portresi, Çuval üzerine yağlıboya, 55x45 cm.

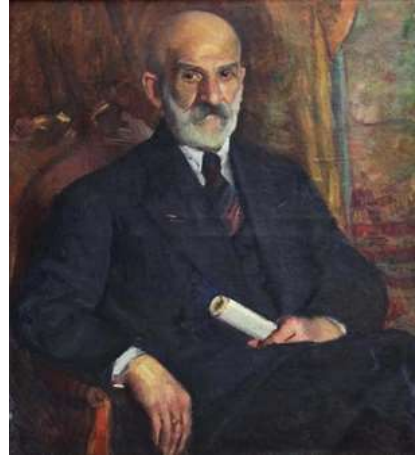
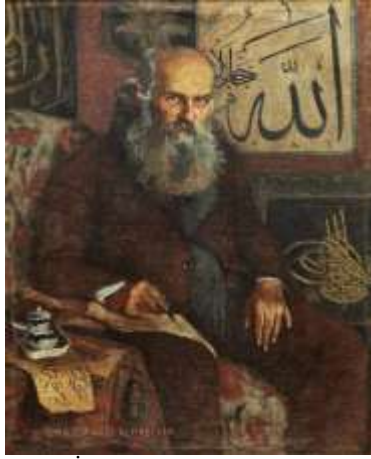
Resim 22: Feyhaman Duran, Ressam Hikmet Onat'ın Portresi, Kontrplak üzerine yağlıboya, 54x46 cm.

Feyhaman Duran'ın ressam, hattat, müzisyen ve şair gibi sanatçı dostlarının portrelerinden oluşan resim dizisi dönemin sanatçıları bir araya getiren bir belgesel niteliği taşımaktadır. Türkiye'deki modernleşme sürecinde önemli birer yere ve göreve sahip olan sanatçılar, Feyhaman Duran'ın portre resimler aracılığı ile de modernleşmenin yüzleri olmuşlardır.

“(…) bu resimler, tek tek bireylerin ötesinde bir dönemin kültürel elitinin portresini sunmaktadır. Bu kişilerin pek çoğu, tıpkı ressamın kendisi gibi, Cumhuriyet'ten epey önce doğan, dolayısıyla geçmişle bağlarını korumaya devam eden, ama yeni Türkiye'nin kuruluşuna da inanan, gerçek anlamda muhafazakâr modernlerdir” (Antmen, 2017: 46, 47). Hoca Ali Rıza, İbrahim Çallı, Hikmet Onat, İsmail Hakkı Altunbezer, Hattat Rıfat Efendi, Kamil Akdik, Şerif Muhittin Targan, Safiye Ayla, Şinasi ve Tevfik Fikret Feyhaman Duran'ın bu dönemde portresini yapmış olduğu sanatçı dostlarından birkaçıdır.

Ressam arkadaşları olan Hoca Ali Rıza (1858-1930) (Resim 20), İbrahim Çallı (1882-1960) (Resim 21) ve Hikmet Onat (1882-1977) (Resim 22)'nin portrelerinde, onların fiziksel benzerliklerini ve her birinin bakışlarındaki ifade yoğunluğu ile de kişilik özelliklerini ön plana çıkarmıştır. “Feyhaman'ın, sanatı yalnızca

görüneni aktarmak olarak anlamadığı, görünenin ardındaki anlamı, büyüü ve güzelliği de kavramaya çalıştığını görüyoruz” (İrepoğlu, 2017:29).

Resim23: Feyhaman Duran, İsmail Hakkı Altunbezer Portresi 1946, Yağlıboya
Resim 24: Feyhaman Duran Hattat Kamil Akdik Portesi, Tüyb, 67x78 cm.

Feyhaman Duran’ın hat sanatına ilgi duyması ve aile çevresinde de hattatların olması ile dönemin ünlü hattatları ile dostluklar kurmuştur. Bu kişilerden biri olan hattat ve müzehhip İsmail Hakkı Altunbezer (1873-1946)’in birden fazla portresini yapmıştır (Resim 23). Bu portrelerde kompozisyon kurgusu, renk kullanımı ve fırça sürüşü bakımından empresyonist ressamın portre çalışmaları ile üslupsal açıdan benzerlikler görülmektedir. Duran, Altunbezer’i bir koltukta oturmuş ve arka planında hat levhaları asılı olan bir ortamda hat yazarken betimlediği portresinde, onun hattatlığına vurgu yapmıştır “Portrenin arka planında resmedeceği levhaların seçiminin de bilinçli olduğu, resmedilen kişiyle ilişkilendirildiği anlaşılmaktadır.”(Aldemir Kilercik, 2017: 58)

Feyhaman Duran’ın yapmış olduğu diğer bir hattat portresi ise “Hattat Kamil Akdik” portresidir. Bir koltukta, takimelbiseli olarak oturur şekilde poz vermiş olan Kamil Akdik(1861-1941) elinde, rulo halinde, içinde hat yazısı olduğu anlaşılan, bir kağıt tutmaktadır. Bakışları büyük bir dikkatle izleyiciye yönelmiş olan Kamil Akdik’in ifadesi ve duruşu ile disiplinli kişiliğinden izler görülmektedir (Resim 24)

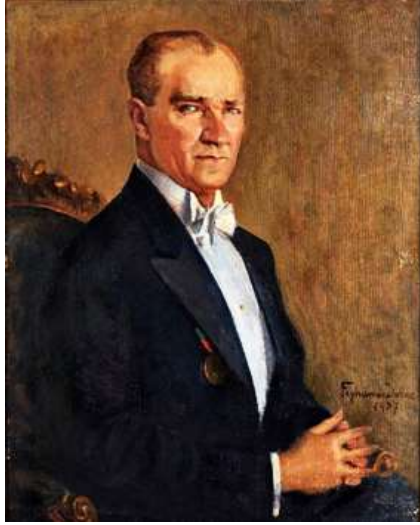
Resim 25: Feyhaman Duran, Safiye Ayla’nın Portresi, 1957, Yağlıboya
Resim 26: Feyhaman Duran, Şerif Muhiddin Targan’ın Portresi, 1934, Yağlıboya

Atatürk’ün büyük bir beğeni ile dinlediği Klasik Türk müziği sanatçısı Safiye Ayla (Targan)’nın portresi Feyhaman Duran’ın sanatçı portreleri arasında önemli bir yere sahiptir. Cumhuriyet döneminin ünlü ses sanatkarlarından olan Safiye Ayla(1917-1998) güzel diksiyonu ve pürüzsüz sesi ile Türk sanat müziğinin gelmiş geçmiş en iyi sesleri arasında yer almaktadır. Feyhaman Duran 1957 yılında yapmış olduğu bu portrede kırmızı bir arka plan önünde, zarif bir koltukta, üzerindeki açık eflatun renkli kıyafet, omuzlarındaki beyaz şal ile koltuğun zarifliğine koşut bir zerafet ve asillikle oturmakta olan Safiye Ayla’yı dik duruşu ve kendinden emin bakışları ile resmederek onu asaletini tuvalinde ölümsüzleştirmiştir (Resim 25).

Türk mûsikisinin batılı anlamda yetiştirdiği en büyük ud ve çello virtüozu olarak kabul edilen bestekar Şerif Muhiddin Targan (1892-1967)'da Feyhaman Duran'ın yakın çevresinden portresini yaptığı sanatçı dostlarından. Safiye Ayla'nın eşi olan Şerif Muhittin Targan; yurt dışında çeşitli ülkelerde mûsiki faaliyetlerini sürdürmüş, müzisyenliğinin yanında portre ve peyzaj alanlarında önemli eserler de vermiş bir ressamdı. Feyhaman Duran, 1934 yılında yapmış olduğu Targan'ın bu portresinde onu çellosu ile birlikte resmederek, Targan'ın sanatkar kişiliği ve müzisyenliğini vurgulamış, çelloyu tutuşu ve gözlerindeki ifade de işini severek yapan bir kişi olduğu izlenimini yansıtmıştır. Bununla birlikte Duran, bu sanatçı dostunun çeşitli yıllarda farklı portrelerini de çalışmıştır (Resim 26).

2.4. Devlet Büyüklerinin Portreleri

Feyhaman Duran'ın portre çalışmaları arasında Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün ve ikinci cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün portreleri önemli bir yer tutar.

Resim 27: Feyhaman Duran, Atatürk, 1937, Çuval bezi üzerine yağlıboya, 91x72 cm.

Resim 28: Feyhaman Duran, Atatürk, 1938, Tüyb, 121x89 cm.

1937 ve 1938 yıllarında yapmış olduğu dönemin cumhurbaşkanı Atatürk'ün portreleri Feyhaman Duran'ın Atatürk'ü görüp edindiği izlenimler ve yararlandığı çeşitli fotoğraflar ile oluşturulmuştur. Dik ve asil duruşu ile gözlerinin maviliği ve bakışlarının keskinliğine vurgu yapılan bu portrelerde Atatürk giymiş olduğu frak⁴ ve ceketinin yakasında takılı olan İstiklâl Madalyası ile resmedilmiştir

“Resmi giyimli portrelerde, modelin sosyal durumunu ve mesleğini belirtebilmek için giyim ve aksesuarın tutumlulukla kullanıldığı, resmin ayrıntıya boğulmadığı izlenir.” (İrepoğlu, 2017:29). Feyhaman Duran bu portrelerin bazılarının vücut kısımlarını, Atatürk ile hemen hemen aynı beden ölçülerine sahip kişilere frak⁵ ve takım elbiseler giydirerek, baş kısımlarını ise Atatürk'ün fotoğraflarına bakarak çalışmıştır (Resim 27, 28)

1939 Ocak ayında, Maarif Vekili tarafından, İbrahim Çallı ve Ayetullah Sümer ile birlikte İsmet İnönü'nün portresini yapmak üzere Ankara'ya çağrılan Feyhaman Duran, burada kaldığı iki buçuk aylık süre zarfında Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün işlerinin yoğunluğuna göre vermiş olduğu bir saat ya da on beş dakikalık kısa pozlar ile portre çalışmalarını sürdürmüştür. Bu süreçte yapmış olduğu üç adet İsmet İnönü portresi oldukça beğeni toplamıştır (Resim 29, 30)

⁴ Erkeklerin resmî törenlerde giydikleri siyah renkli, uzun etekli ve eteğinin arkası bele değin yırtmaçlı ceketle bir pantolondan oluşan takım giysi. Bir zamanlar TBMM Başkanlarının giydiği beyaz papyonlu, beyaz yelekli, ceketinin arkası uzun olan kıyafet

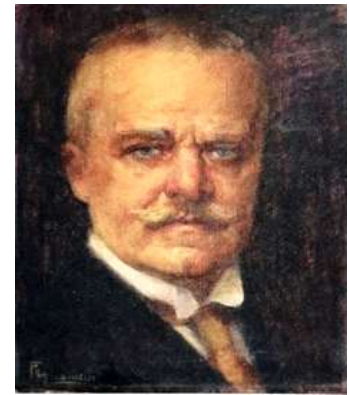

Resim 29: Feyhaman Duran, İsmet İnönü, 1943 ? Kağıt üzerine pastel, 55x45 cm.

Resim 30: Feyhaman Duran, İsmet İnönü, 1939, Tüyb.

2.5. Kültür Dünyasından Tanıdık Yüzler

Feyhaman Duran'ın 1933 ile 1947 yılları arasında yapmış olduğu, Osmanlı'nın son ve Cumhuriyet'in ilk yılları arasındaki geçiş sürecinde ülkenin; bilim, siyaset, tıp, edebiyat, dilbilim, tarih, coğrafya, felsefe gibi alanlarda ilerlemesi ve kültür ortamının oluşmasına öncülük etmiş siyasetçi, yazar, bilim insanı ve akademisyenlerin portrelerinden oluşan resim dizisi Türkiye'nin kültür tarihindeki öncü isimlerini model alması açısından büyük bir öneme sahiptir. Feyhaman Duran bu portrelerde fiziksel benzerlik ile beraber, portresi yapılan kişilerin karakteristik ifadelerini de yansıtarak, onların kişilik özellikleri hakkında da öngörüye sahip olunmasını sağlamış ve portresi yapılan kişileri fotoğraftan öte bir gerçeklikle resmetmiştir Çoğunluğu İstanbul Üniversitesi'nde görev yapmış öğretim üyelerinden oluşan bu portre dizisinde, portresi yapılan kişilerin büyük bir bölümü Feyhaman Duran'a birebir poz vermiş, az sayıda birkaç portre ise fotoğraftan yola çıkılarak çalışılmıştır. Bu portrelerde portresi yapılan kişilerin dikkatli bakışları ile resmi izleyenlerin bakışları birbirine karşılarak izleyen ve izlenen bir şekilde yer değiştirmektedir. Teknik açıdan bakıldığında başta gözler olmak üzere modellerin yüz kısımları tüm ayrıntıları ile çalışılmıştır. Vücut ve kıyafet kısımlarında ise ayrıntıdan bir parça uzaklaşarak daha rahat fırça sürüşleri kullanılmış, portrelerin arka planları da genellikle tek bir renk kullanılarak belirgin, fırça sürüşleri ile boyanmıştır. Portresi yapılan kişilerin her biri yapmakta oldukları mesleklerini de temsil ettiklerinden takım elbise ile poz vermişlerdir. Bu portre dizinde portresi yapılan kişilerin Osmanlı dönemi ve Türkiye Cumhuriyeti'ndeki çalışma ve faaliyetlerinin de farkında olunarak portrelere bakılması açısından her bir kişinin portresi ile birlikte özgeçmişlerine de kısaca yer verilmiştir. Feyhaman Duran'ın bu portre dizisinde modellerinin kim olduğu bilinmeyen birkaç portre ve aşağıda örnek olarak seçilen portreler dışında, portresi yapılan diğer isimler şu şekildedir; Prof. Dr. Fahir Yeniçay, Prof. Dr. Ebülula Mardin, Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir, Prof. Ömer Ferit Kam, Prof. Dr. İsmail Hikmet Ertaylan, Prof. Schwarz, Prof. Tahir Taner, Prof. Fuat Köprülü, Prof. Mikrimin Halil İnanç, Mehmet Ali Özgüner.

Resim 31: Feyhaman Duran, Şinasi, 1933 ?, Duralit üzerine yağlıboya, 57x48,5 cm.

Resim 32: Feyhaman Duran, Tefik Fikret, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

Resim 33: Feyhaman Duran, Ali Ekrem Bolayır, Karton üzerine yağlıboya, 41,5x33,5 cm.

Şinasi (1824/26/27-18971) Tanzimat döneminin yazar ve gazetecilerinden olan Şinasi Feyhaman Duran'ın edebiyat dünyasından kişilerin yaptığı portreler arasındadır. İlk Türkçe tiyatro oyunu olan "Şair Evlenmesi"ni

yazan Şinasi Tercüman-i Ahval ve Tasvir-İ Efkâr gazetelerini çıkardı. Batılı tarzdaki ilk şiir, tiyatro ve deneme örneklerini yazdı. Yaşadığı dönem Feyhaman Duran'ın dünyaya gelmesinden çok önce olduğu için Feyhaman Duran'ın Şinasi'nin portresini fotoğraftan yapmış olduğu açıktır. Bir madalyon portre şeklinde oluşturduğu bu portre (Resim 31) Duran'ın modele birebir bakarak yapmış olduğu çalışmalarına göre, fotoğrafa bağlı kalmanın getirdiği kuralcılıkla resmedilmiştir (<https://www.turkedebiyati.org/sinasi.html>).

Tevfik Fikret (1867-1915) Osmanlı dönemi şair ve öğretmenlerinden olan Tevfik Fikret, Feyhaman Duran'ın yakın çevresindeki kişilerdendi. Gatasaray Sultanisi'ndeki öğrenciliği döneminde Duran'ın önce okul müdürü olan ve daha sonra onun Sultani'de hocalık yapmasına yardımcı olan Tevfik Fikret, Servet-i Fünûn⁶ edebiyatının öncüsüdür. Türk edebiyatının batılılaşmasında ön plana çıkan isimler arasında da yer alan Tevfik Fikret'in, Feyhaman Duran tarafından yapılan portresi ile aynı duruşlu bir fotoğrafının olması, portrenin fotoğraftan çalışıldığını düşündürmektedir. Portrede yüz kısmındaki ayrıntılı çalışmaya karşın, kıyafet kısmının daha lekesele bir anlayışla çalışılması, dikkatleri yüz ve gözlere bilinçli olarak yönlendirmekte ve şairin derin bakışlarına vurgu yapılmaktadır. (Resim 32) (<https://islamansiklopedisi.org.tr/tevfik-fikret>)

Ali Ekrem Bolayır (1867-1937) Servet-i Fünun devri şair ve yazarı olan Ali Ekrem Bolayır, Nâmık Kemal'in oğludur. Edebiyat, tarih ve tiyatro alanlarında eserler vermiştir. II. Abdülhamid tarafından Mâbeyn-i Hûmayun Kâtipliği- Rütbe-i Sâni⁷ memurluğuna tayin edilmiş ve bu görevinde onsekiz yıl çalışmıştır. Daha sonra mutasarrıflık⁸, valilik ve müderrislik⁹ görevlerinde bulunmuştur. İlk şiir denemeleri "Mirsad" ve "Resimli Gazete" de yayınlanmıştır. Mâbeyn'de görev yaptığı sürede yayınlanan şiirlerinde önce "İlham" da sonra "Nâdir" takma isimlerini kullanmıştır. Edebiyat-ı Cedide¹⁰ topluluğunun üyelerinden olmuştur. Şiirlerinde ve düzyazılarında sosyal konulara yer vermiştir. Maârif, Ma'lûmât ve Servet-i Fünûn dergilerinde şiir ve düzyazıları yayınlanmıştır. (Resim 33) (<https://islamansiklopedisi.org.tr/bolayir-ali-ekrem>)

Resim 34: Feyhaman Duran, Ruşen Eşref Üneydin, 1940, Karton üzerine yağlıboya, 50x41,5 cm.

Resim 35: Feyhaman Duran, Âkil Muhtar, 1949, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

Resim 36: Feyhaman Duran, Süheyl Ünver, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

Ruşen Eşref Üneydin (1892-1959) Türk gazeteci, yazar, siyasetçi, diplomat. Şiir, deneme, edebi röportaj ve hatırat gibi çok sayıda eser kaleme aldı. 1917 ve 1918 yıllarında Türk edebiyat ve fikir insanları ile yaptığı söyleşileri "Diyorlar ki" başlığı ile kitap haline getirdi. 1918 de "Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal ile Mülakat" adlı kitabını yayınladı. Milli Mücadele'ye fiilen katıldı. Cumhuriyet döneminde Atatürk'ün genel sekreterliğini yaptı ve Türk Dil Kurumu'nun çalışmalarında yer aldı. 1923 den başlayarak, TBMM'nin II., III. ve IV. Dönemlerinde, 1933 e kadar Afyonkarahisar milletvekilliği görevini yaptı. Çeşitli ülkelerde diplomatlık görevi yaptı. (Resim 34) (<http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/unaydin-rusen-esref>)

Akil Muhtar Özden (1878-1949) Hekim, fikir ve siyaset adamı. İstanbul Askeri Tıbbiyesi'nde okudu, eğitimine Cenevre Tıp Fakültesinde devam ederek mezun oldu. Orada Doçentliğe yükseltildi. 1908 de İstanbul Tıp Fakültesine Farmakodinami¹¹ Ordinaryüs Profesörü oldu. 1944 e kadar bu görevine devam etti ve daha sonra milletvekili seçildi. İç Hastalıkları uzmanı olarak tanındı. Tıp tarihi ile ilgili araştırmalar yaptı, resim

⁶ II Abdülhamid döneminde yayın hayatına başlayarak 1891-1944 yılları arasında sanat ve edebiyat alanında yayın yapan Servet-i Fünûn Dergisi çevresinde toplanan sanatçıların Batı etkisinde geliştirdikleri bir edebiyat hareketidir. diğer adıyla Edebiyat-ı Cedide

⁷ Mâbeyn'de yazı işlerini yürütmekle görevli olan kişi ve kişiler.

⁸ Tanzimat'tan sonra, Osmanlı yönetim teşkilâtında sancakların yöneticisine verilen isim.

⁹ Müderris, Osmanlı Devleti ve Selçuklular'da devlet ve toplum yapısında günümüz üniversite öğretim üyesine karşılık olarak kullanılan bir kavramdır. Medreselerde eğitim veren öğretim üyeliğinin bugünkü tam karşılığı profesörlük unvanıdır.

¹⁰ Servet-i Fünûn edebiyatı veya topluluğun kendini anarken kullandığı adıyla Edebiyat-ı Cedide, II. Abdülhamid döneminde, Servet-i Fünûn adlı derginin çevresinde toplanan sanatçıların Batı etkisinde geliştirdikleri bir edebiyat hareketidir.

¹¹ Canlı organizmaya alınan ilaçların yapısını ve vücut üzerindeki etkilerini inceleyen bir bilim dalıdır.

sanatı ile ilgilendi ve ressamlar ile dostluk kurdu. Felsefeyle ilgilendi, “İlim Biliminden Ahlak” isimli bir eseri vardır. (Resim 35) (<https://www.biyografya.com/biyografi/1471>)

Ahmet Süheyl Ünver (1898-1986): Türk tıp tarihçisi, hekim, ressam, tezhipçi. Mekteb-i Tıbbiye’de öğrenim gördü. Haseki Hastanesi dahiliye bölümünde, Doktor Âkil Muhtar (Özden)’in asistanlığını yaptı. Medresetü'l-Hattatin'de tezhip ve ebru öğrendi, Türk süsleme ve minyatür sanatı üzerine çalışmalar yaptı, bu alanlarda kıymetli eserler ortaya koydu, musiki ile ilgilendi ve ney üfledi. Ressam Hoca Ali Rıza Bey’den resim dersleri aldı. Tıp eğitimini sürdürmek üzere gittiği Paris’de, Bibliothèque Nationale’de, Şark Yazmaları Bölümü’nde bulunan eserlerdeki tezhip ve minyatürlerden, Türk süslemesi örneklerini inceledi. Burada Türk-İslam tıbbına ait kitaplar üzerinde araştırma ve incelemeler yaptı. 1933 de gerçekleşen üniversite reformu sırasında Tıp Tarihi Enstitüsü’nü kurdu. 1939 da Profesör, 1954 da Ordinaryüs Profesör unvanını aldı. Tıp tarihi üzerine yazmış olduğu çok sayıda kitabın yanında, “Ressam Nigârî”, “Fatih Külliyesi ve Zamanı İlim Hayatı”, “Fatih Devri Yemekleri”, “Hattat Ahmed Karahisari”, “56 Türk Motifi”, “Kahvehanelerimiz ve Eşyası”, “İstanbul Rasathanesi”, “İstanbul Risaleleri” başlıkları ile resim, hat, süsleme sanatları ve tarih üzerine de çeşitli kitaplar yazdı. İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi’nde “Türk Minyatürü ve Süslemesi” hocalığı yaptı. 1967 de Cerrahpaşa Tıp Fakültesi’nde Tıp Tarihi ve Deontoloji¹² kürsüsünü kurdu. (Resim 36) (<https://www.biyografya.com/biyografi/65>)

Resim 37: Feyhaman Duran, Ahmet Hamid Ongunsu, 1944, Karton üzerine yağlıboya, 41x32 cm.

Resim 38: Feyhaman Duran, Reşit Rahmetli Arat, 1944, Karton üzerine yağlıboya, 41,5x33 cm.

Resim 39: Feyhaman Duran, Ahmet Caferoğlu, 1944, Karton üzerine yağlıboya, 41x33,5 cm.

Ahmet Hamid Ongunsu(1885-1967): Öğretmen, akademisyen, tarihçi. Çeşitli okullarda tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi öğretmenliği yaptı. 1925’de Darülfünun Edebiyat Fakültesi’nde göreve başladı ve Yeniçağ Tarihi alanında Profesör oldu. Çeşitli okullarda müdürlük yaptı 1939-1948 yılları arasında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dekanlığı yaptı ve aynı yıl Ordinaryüs Profesör unvanını aldı. Türk Tarih Kurumu’nun ilk üyelerinden ve İstanbul Muallimler Birliği kurucularındandır. “İstanbul Halkevleri” dergisinin ilk imtiyaz sahibidir. Tarih ve coğrafya konusunda yazmış olduğu çok sayıda kitabı vardır. (Resim 37) (<https://www.biyografya.com/biyografi/571>)

Reşit Rahmetli Arat (1900-1964) Türk dili ve lehçeleri âlimi, Ordinaryüs Profesör. “Kutadgu Billig”¹³i Türkçe ’ye çevirmiştir. Berlin Üniversitesi Prusya İlimler Akademisi’nde öğretim üyeliği görevini sürdürürken 1933 de Üniversite Reformu üzerine çalışmalar yapmak üzere Türkiye’ye davet edildi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nde Eski Türk Dili kürsüsünde Profesör olarak göreve başladı. 1958 de Ordinaryüs Profesör unvanını aldı. Avrupa ve Türkiye’deki kütüphanelerde Uygur harfleri ile yazılmış olan metinler üzerine araştırmalar yaptı, bu metinleri çözümledi ve Anadolu Türkeri’nin Uygur yazısı bildikleri ve kullandıklarına dair bilgileri ortaya koydu.(Resim 38) (<https://islamansiklopedisi.org.tr/arat-resit-rahmeti>)

Ahmet Caferoğlu (1899-1975): Dilbilimci, yazar ve akademisyen. Türk lehçeleri ve Anadolu ağızları üzerine çalışmalar yapmış, Türkiye’de ilk ağız araştırmacısı ve dil tarihçisi unvanına sahip Bilim Adamı, Türk Dilbilimci. 1929 da İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi’nde Türk Dili alanında Doçent unvanını aldı. 1938 de aynı bölümde profesör oldu. 1946-1973 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nde Yeni Türk Dili

¹² Bir mesleği uygularken mutlaka uyulması gereken ahlaki değer ve etik kuralları inceleyen bilim dalıdır.

İnsanın belirli ödevleri olduğunu varsayan ahlak öğretilerini temel alır ve bu öğretilerden kaynaklanan görev ve kuralların çeşitli mesleklerdeki somut izdüşümlerini inceler.

¹³ (Günümüz Türkçesi ile: Mutluluk Veren Bilgi ya da Devlet Olma Bilgisi), 11. yüzyıl Karahanlı Türklerinden Yusuf Has Hacib'in Doğu Karahanlı hükümdarı ve Kaşgar Prensi Tabgaç Uluğ Buğra Kara Han'a (Ebû Ali Hasan bin Süleyman Arslan) atfen yazdığı ve takdim ettiği Orta Türkçe eserdir. Eser, Karahanlıca olarak da isimlendirilen Hakaniye lehçesi ile yazılmıştır.

Kürsüsü başkanlığı yaptı. Türk dili tarihi, eski Türk şiveleri, Anadolu ağızları, Azerbaycan dili ve edebiyatı, gibi konularda yaptığı çalışmalar ile uluslararası bir üne sahip oldu. Türk Dil Kurumu'nun kuruluş yıllarından itibaren aktif bir üyesi oldu. Türkçe' deki yer ve kişi adlarını konu edinen geniş çaplı araştırmalar yaptı. Türk Dili, Azeri dili ve lehçeleri üzerine çok sayıda kitabı ve 380'i aşkın araştırması vardır.(Resim 39)(<https://www.biyografya.com/biyografi/571>)

Resim 40: Feyhaman Duran, Ahmet Hulusi Ardel, 1946, Karton üzerine yağlıboya, 41,5 x33,5 cm.

Resim 41: Feyhaman Duran, Hasan Âli Yücel, 1945, Tüyb, 90x74 cm.

Resim 42: Feyhaman Duran, Sabri Esat Siyavuşgil, 1944, Tüyb, 41,5x33 cm.

Ahmet Hulusi Ardel (1902-1978) Coğrafyacı ve akademisyen. Cumhuriyet döneminin ilk büyük coğrafyacılarından. 1932 de Cezayir yaylalarında araştırma ve incelemeler yaparak Tarih-Coğrafya alanında “Yüksek Etüt” diploması almaya hak kazandı. Aynı yıl Yüksek Muallim Mektebi'nde öğretim üyesi olarak göreve başladı. 1933 de İstanbul Üniversitesi'ne Doçent olarak atandı. 1942 de Profesör olarak Umumi Coğrafya Kürsüsü' nün başkanlığına getirildi. Daha sonra Fizikli Coğrafya Kürsüsü' nün de başkanlığını yürüttü. 1958 de Ordinaryüs Profesör unvanını aldı. Türkiye coğrafyasını yurt dışına tanıtmış ve coğrafya alanında çok sayıda kitap yazmıştır.(Resim 40) (Yiğit&Tunçel, 2017, 37)

Hasan Âli Yücel (1897-1961) Türk siyaset adamı, eğitimci, şair ve yazar. Mili Mücadele'de “Millici” isimli grubun içinde yer aldı. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra çeşitli liselerde Felsefe öğretmenliği yaptı. Türk Dil Tetkik Cemiyeti'nin çalışmalarına katıldı. “Türkiye’de Orta Öğretim” isimli kitabı yayınladı. 1935 den itibaren dört dönem İzmir milletvekiliği yaptı. 1938 de Milli Eğitim Bakanı oldu. Bu dönemde eğitim ve kültür alanında reformlar gerçekleştirdi. Halk eğitimine önem verdi, Köy Enstitü'lerini kurdu. Ticaret ve Sanat okullarının açılmasına öncülük etti. Celal Bayar hükümetinde Milli Eğitim Bakanlığı görevine getirildi. Üniversite Reformu ve dünya klasiklerinin Türkçe' ye tercüme edilmesi onun bakanlığı döneminde yapıldı.(Resim 41) (<http://www.meb.gov.tr/meb/hasanali/hayati/halibiyografi.htm>)

Sabri Esat Siyavuşgil (1907-1968) Şair, yazar, psikolog ve çevirmen. Hukuk ve Felsefe eğitimi almıştır. İlk şiirleri “Güneş” ve “Hayat” dergilerinde yayınlandı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde, Genel Psikoloji-Pedagoji alanında 1933 de Doçent, 1942 de Profesör unvanını aldı. “Türk Psikoloji Derneği” nin başkanlığını yaptı. Yedi Meşaleciler¹⁴ şiir topluluğunun kurucularından olup “Meşale” isimli dergiyi çıkarmıştır. Bu dergi kapandıktan sonra şiirleri “Varlık” ve “Muhit” dergilerinde yayınlandı. Çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı, Sait Faik Abasıyanık'ın eserlerini Fransızca' ya çevirdi.(Resim 42) (https://www.turkedebiyati.org/sairler/sabri_esat_siyavusgil.html)

¹⁴Yedi Meşaleciler; 1928 yılında Yaşar Nabi Nayır, Sabri Esat Siyavuşgil, Muammer Lütfi Bahşi, Kenan Hulusi Koray, Ziya Osman Saba, Vasfi Mahir Kocaturk, Cevdet Kudret Solok gibi biri hikâyeci diğeri şair olan yedi gencin bir kitap çıkararak başlatmak istedikleri edebi harekettir. Yedi Meşaleciler hareketini başlatan gençlerin kimi lisede kimi üniversitede öğrencidir. Topluğa ad olarak Yedi Kollu Şamdan, Yedi Dağın Çiçeği, Yedi Veren Yedi Ses, Yedi Yıldız gibi isimler düşündükten sonra Yedi Meşaleciler ismine karar verirler. *Servet-i Fünun* Dergisi'nin 22 Mart 1928 tarihli sayısında Yedi Meşale isminde bir kitap çıkaracaklarını ilan ederler. Kitap Nisan ayında piyasaya çıkar ve büyük ilgi görür. Yedi Meşaleciler, *Beş Heceçiler*'e tepki olarak ortaya çıkmışlar, Beş Heceçiler'in şiirini siğ bulduklarını söylemişlerdir. Şiirle ilgili görüşlerini (*poetikalarını*) çıkardıkları Yedi Meşale adlı kitabın ön sözünde açıklayan Cumhuriyet Dönemi'nin ilk edebi topluluğudur. Edebiyattaki ilkelerini "samimilik, canlılık ve devamlı yenilik" olarak açıkladılar. Edebiyat dünyasında bir tikanıklık olduğundan yakınıyor, Türk şiirine yeni ufuklar açmayı hedeflediklerini belirtiyorlardı.

Resim 43: Feyhaman Duran, Hilmi Ziya Ülken, 1946, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

Resim 44: Feyhaman Duran, Mustafa Şekip Tunç, 1943, Karton üzerine yağlıboya, 40,5x33,5 cm.

Hilmi Ziya Ülken (1901-1974) Türk düşünce yaşamı ve felsefe geleneğinin oluşmasında büyük katkısı olmuş sosyolog ve felsefeci, Türk bilim ve fikir adamı, Ordinaryüs Profesör. Üniversitede; Mantık, Türk Tefekkür Tarihi, Değerler Teorisi, İslam Felsefesi, Ahlak, Sistematik Felsefe, Eğitim ve İlim Felsefesi ve Sosyoloji dersleri verdi. Önce İstanbul Üniversitesi daha sonra da Ankara Üniversitesi'nde görev yaptı. İki ciltlik "Türk Tefekkür Tarihi" kitabının yazarıdır. Felsefe ve sosyoloji alanında çok sayıda kitap yazdı. Eğitim ve ilim çalışmalarının yanında resim, hat ve edebiyatla da ilgilendi. Ülken "Posta" ve "Yarım Adam" isimli iki roman yazdı.(Resim 43) (<https://islamansiklopedisi.org.tr/ulken-hilmi-ziya>)

Mustafa Şekip Tunç (1886-1958) Psikolog, felsefeci ve ordinaryüs profesör. Çeşitli şehirlerde edebiyat hocalığı yaptı, daha sonra Avrupa'da Psikoloji ve Pedagoji eğitimi aldı. Felsefe alanında araştırmalar yaptı. Henry Bergson, William James ve Sigmund Freud'un düşünce yöntemlerini benimsedi. Cumhuriyet döneminde; "(...) radikal toplumsal değişim yanlısı görüşlerine karşı, toplumsal değişimin zorlama yollarla değil zaman içinde pedagojik yöntemlerle halkın seviyesinin yavaş yavaş yükseltilmesine dayanan bir politikayla gerçekleştirilmesi gerektiği düşüncesini benimsedi"¹⁵. Anadolu Milliyetçiliği benimseyerek, Anadolu'da yeniden kalkınmanın metafizik bir altyapı ile oluşturulması gereğine inanarak bu doğrultuda çalışmalarını yürüttü. Felsefe ve psikoloji alanında çok sayıda kitap yazdı, çok sayıda çeviri kitabına imzasını attı.(Resim 44) (<https://islamansiklopedisi.org.tr/tunc-mustafa-sekip>)

3. SONUÇ

Sanat yaşamı boyunca resmin hemen her türünde başarılı eserler üretmiş olan Feyhaman Duran'ın bu çalışmaları içerisinde portre türünün özel bir yeri vardır. Galatasaray Sultanisi'ndeki öğrencilik yıllarından başlayarak, buradan mezun olduğu dönemde yoğun olarak ağırlık verdiği portre çalışmalarında kendi portreleri ile birlikte yakın çevresindeki kişilerin portrelerini yapmış, portre konusundaki başarısı duyuldukça da sipariş üzerine portreler çalışmıştır. 1911 yılında sanat eğitimi için Paris'e gitmesi onun sanat hayatı için bir dönüm noktası olmuş, orada almış olduğu akademik sanat eğitimi, müzelerde gezip gördüğü sanat eserleri ve güncel sanat ortamı onun çalışmalarına büyük katkı sağlamış, akademik bir desen anlayışı ile Empresyonistlerin renkçi anlayışını bir arada kullanmaya özen göstermiştir. 1914'de İstanbul'a dönüşü ile birlikte portre çalışmalarına daha çok ağırlık vermiş ve Türk resim sanatının ilk portre sanatçıları arasında yer almıştır. Bu yıllardan itibaren yaşamının sonuna kadar, kendi portresi, yakın çevresinden kişilerin portreleri, devlet büyüklerinin portreleri, sanat ve edebiyat dünyasından dönemin önde gelen kişilerinin portreleri, modern Türkiye'nin oluşumuna katkı sağlayana, özellikle İstanbul Üniversitesi ve çevresinde tarih, dilbilim, coğrafya, felsefe, psikoloji, tıp ve siyaset gibi çeşitli alanlarda çalışmaları ile Cumhuriyet Türkiye'si'ni tüm dünyaya tanıtmış akademisyenlerin portrelerini yapmıştır. Bu çalışmalarında Osmanlı'nın son dönemleri ile Cumhuriyet'e geçiş aşaması ve sonrasında Türkiye'nin kültür tarihinden tanınmış kişilerin portrelerini fotoğraflık gerçeklikten öte bir gerçeklik anlayışı ile resmederek portresini yaptığı kişilerin karakteristik yapıları, psikolojik durumları ve yaşamdaki duruşlarını da yansıtarak, Türkiye kültür tarihinin bir haritasını çıkarmıştır.

KAYNAKÇA

Antmen, A; Atasoy, N & , Z.& İrepoğlu,G. & Aldemir Kilercik, A. & Şerifoğlu, Ö.F. (2017). Feyhaman Duran İki Dünya Arasında, (Ed.: Ayşe Anadol & Arman Ata Uncu), SÜ Sakıp Sabancı Müzesi Yayınları, İstanbul.

¹⁵ <https://islamansiklopedisi.org.tr/tunc-mustafa-sekip>

Kısaoğulları, A. (2014). "Bir Eser İncelemesi : Rembrandt Harmenszoon Van Rijn'in Bir Otoportresi", Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi, 1(2), 1-9.

Tunçel, A. & Tunçel, H. (2017). 100. Yılında Türkiye'de Coğrafyacılara-Türkiye Coğrafyacı Biyografileri (1915-2015), Türk Coğrafya Kurumu Yayınları, Sayı: 8, Bilecik.

Wuestman, G. (2012). Rembrandt ve Çağdaşları Holanda Sanatının Altın Çağı. (Çev.: Ayla Ortaç & Ed.: Ayşen Anadol), SÜ Sakıp Sabancı Müzesi Yayınları , 2012.

İnternet Kaynakları

- <http://www.antikalar.com> (Erişim Tarihi:15.03.2021)
<https://www.biyografirehberi.com> (Erişim Tarihi:23.01.2021)
<https://www.biyografya.com> (Erişim Tarihi:15.03.2021)
<https://edebiyatvesanatakademisi.com> (Erişim Tarihi:18.03.2021)
<https://www.haberekspres.com.tr> (Erişim Tarihi: 15.03.2021)
<https://www.hurriyet.com.tr> (Erişim Tarihi:01.01.2021)
<https://islamansiklopedisi.org.tr> (Erişim Tarihi:15.03.2021)
<http://www.leblebitozu.com> (Erişim Tarihi:21.12.2020)
<http://www.meb.gov.tr> (Erişim Tarihi:12.01.2021)
<http://sanatokuma.blogspot.com> (Erişim Tarihi:23.01.2021)
<http://teis.yesevi.edu.tr> (Erişim Tarihi:21.12.2020)
<https://www.turkedebiyati.org> (Erişim Tarihi:01.01.2021)

Görsel Listesi

Resim 1) Feyhaman Duran, Abbas Halim Paşa, 1917 (Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.33)

Resim 2) Feyhaman Duran, Güzin Duran, 1946, Tüyb, 78x93 cm.

(<https://www.haberturk.com/askin-resmi-1831350>)

Resim 3) Feyhaman Duran, Otoportre, 1911

(<https://www.sakipsabancimuzesi.org/tr/sayfa/sergiler/feyhaman-duran-iki-dunya-arasinda>)

Resim 4) Rembrandt van Rijn, Otoportre, 1629

(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fe/Rembrandt_van_Rijn_184.jpg)

Resim 5) Feyhaman Duran, Otoportre, 1959, Duralit üzerine yağlıboya, 52x40 cm.

(<https://www.sakipsabancimuzesi.org/tr/sayfa/sergiler/feyhaman-duran-iki-dunya-arasinda>)

Resim 6) Rembrabdt van Rijn, Otoportre, 1669

(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7c/Rembrandt_Harmensz._van_Rijn_135.jpg)

Resim 7) Feyhaman Duran, Ressamlar Grubu, 1921, Tüyb, 133x162 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.41)

Resim 8) Jan de Bray, St. Luka Loncası Yöneticileri, 1675, Tüyb, 130x184 cm

(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/df/Jan_de_Bray_-_The_Governors_of_the_Guild_of_St_Luke%2C_Haarlem_-_WGA03124.jpg)

Resim 9) Feyhaman Duran, Prof.Dr. Ebülula Mardin, Tüyb., 66x56 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.80)

Resim 10) Feyhaman Duran, Enteriyör (Üniversite Senatosunun Toplantısı), Tüyb, 45x70 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.80)

Resim 11) Feyhaman Duran, Prof. Dr. Hamit Nafiz Pamir, Karton üzerine yağlıboya, 41,5x33,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.80)

Resim 12) Feyhaman Duran, Hattat Rıfat Efendi ve Ailesi(Eskiz), Karton üzerine yağlıboya, 27x19 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.109)

Resim 13) Feyhaman Duran, Hattat Rıfat Efendi ve Ailesi, 1948, Çuval üzerine yağlıboya, 154x105 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.108)

Resim 14) Feyhaman Duran, Hattat Rıfat Efendi ve Ailesi, 1913, Ahşap üzerine yağlıboya, 27x19 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.109)

Resim 15) Feyhaman Duran, Celaleddin Arif Bey Portresi, 1907, Tüyb., 116,5x102 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.96)

Resim 16) Feyhaman Duran, Dr. Âkil Muhtar'ın Portresi, 1916, Tüyb, 73x92 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.21)

Resim 17) Feyhaman Duran, Güzin Duran'ın Portresi, 1935, Karton üzerine yağlıboya, 25x19,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.79)

Resim 18) Feyhaman Duran, Güzin Duran'ın Portresi, 1921, Tuval üzerine pastel, 107x87 cm.

(<http://www.leblebitozu.com/feyhaman-duranin-eserleri-ve-hayati/>)

Resim 19) Feyhaman Duran, Güzin Duran'ın Portresi, 1941, Karton üzerine yağlıboya, 34x27 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.79)

Resim 20) Feyhaman Duran, Ressam Hoca Ali Rıza'nın Portresi, 1925, yağlıboya

(<https://www.kulturportali.gov.tr/medya/fotograf/fotodokuman/8677>)

Resim 21) Feyhaman Duran, Ressam İbrahim Çallı'nın Portresi, Çuval üzerine yağlıboya, 55x45 cm.

(<http://www.sanatatak.com/view/sakip-sabancı-muzesinde-feyhaman-duran-iki-dunya-arasında-sergisi-acildi>)

Resim 22) Feyhaman Duran, Ressam Hikmet Onat'ın Portresi, Kontrplak üzerine yağlıboya, 54x46 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.92)

Resim 23) Feyhaman Duran, İsmail Hakkı Altunbezer Portresi, 1946, Yağlıboya

(<https://twitter.com/TCKulturPortali/status/1067781007632461826/photo/1>)

Resim 24) Feyhaman Duran, Hattat Kamil Akdik Portesi, Tüyb, 67x78 cm.

(<https://www.kulturportali.gov.tr/portal/feyhaman-duran>)

Resim 25) Feyhaman Duran, Safiye Ayla'nın Portresi, 1957, Yağlıboya

(<https://www.boluobjektif.com/yazarlar/senol-sak/siradisi-yasamlariyla-rengin-ustalari-12--feyhaman-duran/186/>)

Resim 26) Feyhaman Duran, Şerif Muhiddin Targan'ın Portresi, 1934, Yağlıboya

(<https://www.zdergisi.istanbul/makale/cagina-yeni-yeni-sunmus-bir-ud-virtuozu-serif-muhiddin-targan-396#images-3>)

Resim 27) Feyhaman Duran, Atatürk, 1937, Çuval üzerine yağlıboya, 91x72 cm.

(<https://www.canvastar.com/feyhaman-duran-ataturk-portresi>)

Resim 28) Feyhaman Duran, Atatürk, 1938, Tüyb, 121x89 cm.

(<http://www.sanatteorisi.com/sanatteorisi.asp?sayfa=Galeri&icerik=Goster&id=743>)

Resim 29) Feyhaman Duran, İsmet İnönü, 1943 ?, Kağıt üzerine pastel, 55x45 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.76)

Resim 30) Feyhaman Duran, 1939, İsmet İnönü, Tüyb.

(<https://www.abcgundem.com/gundem/tarihte-bugun-turk-resim-sanatinda-portre-sanatinin-ilk-temsilcisi-7183/>)

Resim 31) Feyhaman Duran, Şinasi, 1933 ?, Duralit üzerine yağlıboya, 57x48,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.86)

Resim 32) Feyhaman Duran, Tevfik Fikret, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.86)

Resim 33) Feyhaman Duran, Ali Ekrem Bolayır, Karton üzerine yağlıboya, 41,5x33,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.86)

Resim 34) Feyhaman Duran, Ruşen Eşref Ünaydın, 1940, Karton üzerine yağlıboya, 50x41,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.88)

Resim 35) Feyhaman Duran, Âkil Muhtar, 1949, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.83)

Resim 36) Feyhaman Duran, Süheyl Ünver, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.85)

Resim 37) Feyhaman Duran, Ahmet Hamid Ongunsu, 1944, Karton üzerine yağlıboya, 41x32 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.81)

Resim 38) Feyhaman Duran, Reşit Rahmetli Arat, 1944, Karton üzerine yağlıboya, 41,5x33 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.82)

Resim 39) Feyhaman Duran, Ahmet Caferoğlu, 1944, Karton üzerine yağlıboya, 41x33,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.82)

Resim 40) Feyhaman Duran, Ahmet Hulusi Ardel, 1946, Karton üzerine yağlıboya, 41,5 x33,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.83)

Resim 41) Feyhaman Duran, Hasan Âli Yücel, 1945, Tüyb, 90x74 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.88)

Resim 42) Feyhaman Duran, Sabri Esat Siyavuşgil, 1944, Tüyb, 41,5x33 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.82)

Resim 43) Feyhaman Duran, Hilmi Ziya Ülken, 1946, Karton üzerine yağlıboya, 41x33 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.83)

Resim 44) Feyhaman Duran, Mustafa Şekip Tunç, 1943, Karton üzerine yağlıboya, 40,5x33,5 cm.

(Feyhaman Duran-İki Dünya Arasında, SÜ Sabancı Müzesi Yayınları, 2017, s.81)